IMPACTUL TEHNICILOR MANIPULATORII ALE REȚELEI DE SOCIALIZARE TIK TOK ASUPRA FORMĂRII ORIENTĂRILOR VALORICE ALE TINERILOR

Rada Veaceslav COBZARU

CZU: 316.472.4:004:316.776.23-053.6 cobzaru@mail.ru

This article tries to analyze the main impact of manipulation on the social network Tik Tok on the formation of some value orientation in young people. In this context, a sociological research was carried out where it was analyzed and identified what is the impact of manipulation on social networks, what are the main value orientations, what is the perception of young people towards the Internet, manipulation, Tik Tok.

Tinerii din ziua de astăzi sunt tot mai frecvent pe rețelele de socializare decât în viața reală. Uită de multe ori să-și fixeze un rol în viață, preiau modele greșite, uită de comunicarea directă, de inter relaționare, intră ușor în depresie și disconfort sufletesc. Rețelele de socializare au schimbat, într-o manieră fundamentală, modul în care comunicăm și ne informăm, marcând toate aspectele vieții cotidiene. Instrumentele puse la dispoziție de social media au eliminat barierele geografice, lingvistice și culturale. Exemple de rețele de socializare prin care oamenii pot fi manipulați: Facebook; Instagram; Twitter; Tik Tok; Youtube; Yappy; Linkedin; Google+; Pinterest; Flickr și altele. Magenta Consulting, în cercetările sale identifică că: 35% dintre moldoveni (sau 70% dintre utilizatorii săptămânali) utilizează concomitent două sau mai multe din rețelele de socializare săptămânal. Barometrul de Opinie Publică (noiembrie 2022) constată că zilnic sau de câteva ori pe săptămână 61,4% utilizează Facebook, 26,9% YouToube, 24% Instagram, 16,1 Telegram, 15,4% TikTok și altele.

În cadrul cercetării s-a propsus să fie cercetat impactul tehnicilor manipulatorii ale rețelei de socializare Tik Tok asupra formării orientărilor valorice ale tinerilor pentru ca la finele acesteia să se poată înainta recomandări privind reducerea impactului manipulării pe rețelele de socializare. Pentru realizarea scopului propus, a fost efectuată o cercetare sociologică unde la baza căreia a constituit următoarele metode: metoda cantitativă are la bază aplicarea anchetei sociologice, instrumentul de bază pentru acumularea datelor empirice l-a constituit chestionarul sociologic, elaborat din 19 întrebări plus date demografice. Eșantionul elaborat include 110 respondenți, fiind reprezentativ pentru populația tânără. Metoda calitativă are la bază aplicarea interviului experților, instrumentul de bază l-a constituit ghidul de interviu format din 4 compartimente de întrebări, ce fac concretizări la scopul și obiectivele propuse în cercetare. În cadrul interviului au participat 3 experți din diferite domenii de activitate. Eșantion: respondenți -84 feminin și 26 masculin, cu vârsta cuprinsă între 18 și 35 de ani din diferite domenii

de activitate. Experți -3 experți (1 bărbat și două femei) cu vârsta cuprinsă între 26 și 51 de ani din trei domenii de activitate: IT, Psihologie și Psihopedagogie.

Rezultatele cercetării relevă că:

Tabelul 3.2

Rețelele de socializare folosite de tineri

Rețea de socializare	Nr de respondenți	%
Facebook	83	75,50%
Instagram	80	72,70%
Tik Tok	58	52,70%
WhatsApp	46	41,80%
Twitter	7	6,40%
Altele	14	12,70%
Total	110	100%

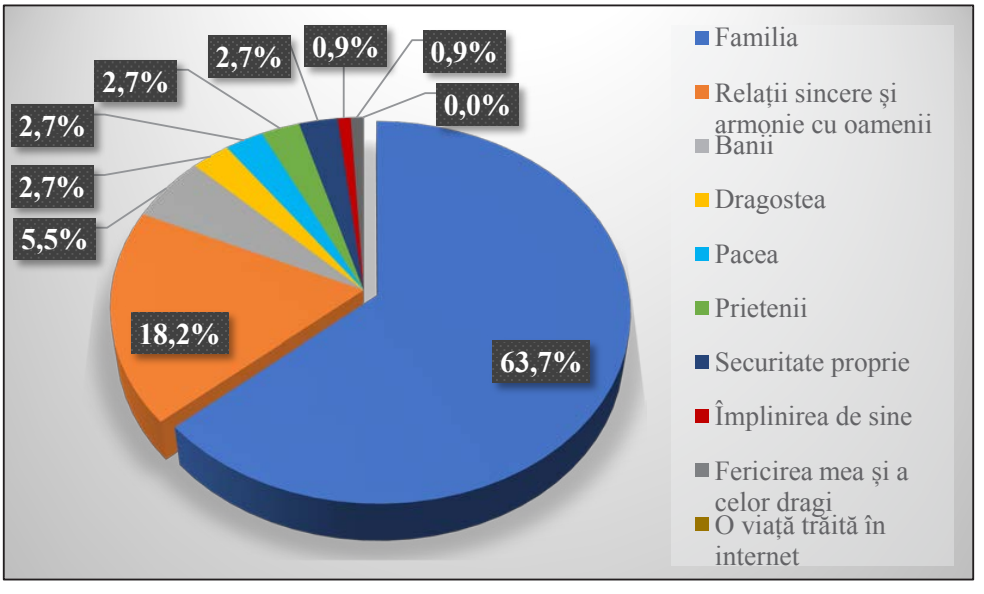

Figura 3.3 Orientările valorice ale tinerilor

Datele obținute în urma aplicării chestionarului sociologic ce ține de Impactul tehnicilor manipulatorii ale rețelei de socializare Tik Tok asupra formării orientărilor valorice ale tinerilor reflectă principalele orientări valorice alese de către respondenți din cadrul cercetării. Astfel, se atestă că pentru majoritatea respondenților principala orientare valorică este familia 63,7%; apoi relații sincere și armonie cu oamenii 18,2%. Orientările valorice care pentru respondenți dețin o valoare inferioară sunt: banii; dragostea; pacea; prietenii; securitatea proprie; împlinirea de sine; fericirea mea și a celor dragi; o viață trăită în internet. Iar în tabelul 3.2 se observă principalele rețele de socializare folosite de către tineri și acestea sunt Facebook, Instagram și Tik Tok. Impactul tehnicilor de manipulare. Răspunsurile tinerilor: impactul negativ: nu le permite tinerilor să își formeze singuri poziția și punctul de vedere; schimbarea unei oarecare orientații; reducerea inteligenței sub normă. Impactul pozitiv: reciprocitate; dovadă socială; farmec personal; autoritate/raritate; se formează o viziune bună față de viața trăită, din motivul vizualizării altor vieți. Impactul neutru (nici pozitiv și nici negativ): totul depinde de însuși tineri, dacă se vor dori manipulați, acest lucru se va întâmpla, dacă vor fi atenți și precauți atunci nimic nu se va întâmpla în momentul aflării pe o oarecare rețea de socializare; nu există un impact ridicat, totul depinde de situația în care se află tânărul. Scopul manipulării pe rețelele de socializare (rezultatele empirice ale studiului). Răspunsurile tinerilor: acumularea popularității; atragerea altor utilizatori; influențarea societății în schimbarea percepțiilor vizavi de informația emisă vs realitate; acumularea unui capital bănesc; cumpărare-vânzare; escrocherie; sustragerea de la realitate; scăderea IQ într-o manieră precară; nepermiterea în formarea sau dezvoltarea personală; modificarea comportamentului uman; emiterea contentului nepotrivit pentru categoria de vârstă în care se află utilizatorul; sustragerea din scopul principal legat de învățământ; informații utile și importante (dintr-o perspectivă pozitivă); răspunsurile experților. Din domeniul IT: rolul negativ este concentrat mai mult pe impactul ce ține de negativitatea care este format pe aceste rețele, distrugerea mentalității, punerea tinerilor în situații problematice, rețelele de socializare distrug relațiile în familie; tinerii își deschid conturi într-o perioadă foarte fragedă unde rolul rețelelor este unul mai mare. Din domeniul psihologie: se cunoaște destul de bine că tineretul, în special în ziua de azi, foarte mult preferă banii ușor câștigați, decât cei munciți. Astfel de valori nicidecum nu vor putea permite să se dezvolte însăși personalitatea unui tânăr. Întrucât doar popularitatea și aroganța crește persoane egoiste, care, de fapt, nu vor putea să se dezvolte mai mult decât pe acea rețea de socializare. Din domeniul psihopedagogie: rețelele de socializare au și rol benefic. Impact pozitiv, precum ar fi: socializarea cu semenii ce sunt departe de ei, cu membrii familiei, rol de autoinstruire, autodezvoltare, formarea competențelor de activitate independentă.

Datele cercetării permite evidențierea următoarelor concluzii. Rețelele de socializare au schimbat modul în care comunicăm și interacționăm. Pe de o parte, rețelele sociale pot fi o modalitate excelentă de a rămâne conectat și informat, însă pot avea, de asemenea, un efect negativ asupra sănătății mintale și bunăstării. Studiile au descoperit că utilizarea excesivă a rețelelor sociale poate duce la sentimente de depre-

sie, anxietate şi singurătate. În plus, comparația constantă cu ceilalți prin intermediul rețelelor de socializare poate duce la o stimă de sine scăzută și probleme de imagine personală. Rețelele de socializare au un impact semnificativ asupra diferitelor aspecte ale vieții noastre și este important să fim conștienți de potențialele efecte negative și să luăm măsuri pentru a-l folosi într-un mod echilibrat și sănătos.

Referințe:

1. BAHRIM, Mădălina. Cum sunt folosite rețelele sociale ca arme de manipulare. [Accesat: 17.03.2023] Disponibil: https://playtech.ro/2022/cum-sunt-folosite-retelele-sociale-ca-arme-de-manipulare/.
2. BEŞLEAGĂ, Petru. Top 23 cele mai urmărite conturi de TikTok din Moldova la începutul anului 2023. [Accesat:07.05.2023] Disponibil: https://diez.md/2023/01/03/foto-top-23-cele-mai-urmarite-conturi-de-tiktok-din-moldova-la-inceputul-anului-2023/
3. BOLBOCEANU, Aglaida, PALADI, Oxana. Conexiunea conceptului de valore cu alte noţiuni. În: „Problematica educaţiei în mileniul III: naţional, regional, european” Comunicări la Simpozionul Ştiinţific Internaţional. Chişinău: Institutul de Ştiinţe ale Educaţiei, 2007, 530p., ISBN: 978-9975-70-212-6.
4. BRATU, Monica. Metodologia cercetării științifice. Metode cantitative și calitative în abordarea economicului. București, 2012, pag.6. https://www.academia.edu/42819793/Metodologia_cercetarii_stiintifice_Metode_cantitative_si_calitative_in_abordarea_economicului.
5. CHOMSKY, Noam. Strategii de manipulare. [Accesat:16.03.2023] Disponibil: https://www.cotidianul.ro/cele-10-strategii-de-manipulare-a-maselor/.

Recomandat
***Tatiana SPĂTARU**, dr., conf. univ.*